

EEN OASE IN DE PARIJSCHЕ STEENWOESTIJN.

De plantenliefhebber die Parijs bezoekt — uit een botanisch oogpunt een steenwoestijn — verzuime niet een merkwaardige oase te gaan zien, die midden in de wereldstad ontstaan is en waarin tal van planten, door het toeval bijeengebracht, oogenschijnlijk vreedzaam naast elkander leven, doch in waarheid een even onverbiddelijken kamp strijden, als in de onmiddellijke omgeving ruim een kwart eeuw geleden door de woestijnbewoners gevoerd werd.

Naar men weet had Parijs, in 't voorjaar van 1871, na 't beleg door de Duitschers, nog een tweede te doorstaan in den burgeroorlog tusschen de commune in de hoofdstad en de voorloopige regeering te Versailles. Het slot daarvan was een hardnekkige strijd in de straten en de nederlaag der communards, die hun laatste woede koelden door het verbranden of vernielen van meer dan 200 woonhuizen en openbare gebouwen, zooals de Tuilerieën, het Palais Royal, het stadhuis, het ministerie van finantiën en eenige theaters en paleizen. Van de laatste heeft men het tusschen 1810—'35 in klassieken stijl opgetrokken palais aan de Quai d'Orsay, waarin onder Napoleon III de staatsraad en de rekenkamer zetelden, niet weer opgebouwd, maar de puinhoopen als blijvende herinnering aan de gruwelen der commune ongerept laten liggen.

In den loop van een kwart eeuw nu is hierop langzamerhand een eigenaardig plantenkleed ontstaan, men kan zeggen een klein oerwoud, waarin de geheele Parijsche straten-flora vertegenwoordigd is. Men vindt er o. a. verschillende soorten van populieren en wilgen, den eschdoorn, den plataan, den wijnstok, den vijgenboom, den klimop, de aalbes, de framboos, de wilde roos, de vlier en den buksboom. Onder deze boomen en struiken tieren o. a. asters, made-liefjes, paardenbloemen, varens en allerlei grassen.

't Is niet moeilijk zich een voorstelling te vormen van de wijze, waarop deze flora ontstaan is. Wind en regen voerden uit de straten en pleinen voortdurend stof aan, dat zich ophoopte en spoedig voldoende was om van de op gelijke wijze, alsmede door vogels, aangedragen zaadjes er eenige te doen ontkiemen. Weldra ontstond er

ook humus, door 't afsterven van planten en plantendeeltjes, die, vermengd met het stof en straatvuil, allengskens een bodem deed ontstaan, die voor een grootere verscheidenheid van de altijd door aangevoerde kiemen geschikt was. Een zeer gunstige omstandigheid voor de verrijking dezer flora, vooral met grassen, is deze, dat op een betrekkelijk kleinen afstand, mede aan de Seine, en wel ten westen, aan den kant dus der meest heerschende winden, een militair magazijn staat en daarnaast een cavalerie-caserne. Vooral uit de voorraden hooi, stroo en granen dezer laatste zullen de luchtstroomen een groote verscheidenheid van zaadjes kunnen meëvoeren en daarvan op de bouwvallen afzetten.

Wat hier, aan de Quai d'Orsay, geschiedt is naar men begrijpt slechts een herhaling in 't klein van hetgeen de natuur overal doet: op bouwvallen, aangeslibde gronden, eilanden die door vulkanische werkingen uit den bodem van den oceaan zijn opgeweld, als ook in landstreken, die door aardstortingen, overstromingen, aschregens, lava-vloeiingen, enz. van hun plantentooi werden beroofd. Ongetwijfeld de natuur is overal dezelfde, zij werkt steeds met dezelfde middelen en blijft nooit in gebreke daarvan 't meest mogelijk gebruik te maken. Doch al weet hij dit, toch verrast het den toeschouwer hier een illustratie van een bekend natuurverschijnsel te zien midden in een wereldstad, die hem zijns ondanks den indruk gaf of er alles kunst, alles menschenwerk was. En eensklaps komt hij tot bezinning en herinnert zich dat de natuur, hoezeer gesmaad en gespot, zich nergens laat uitdrijven en zelfs in 't gewoel en 't geraas van een brandpunt der menschelijke beschaving met onverstoorbare kalmte een werk weet tot stand te brengen, dat men alleen uitvoerbaar zou achten in geheel rustige omgeving.

R. S. Tj. M.